

Vitenskapelig navn: ***Nitella flexilis*** (Linnaeus) C. Agardh

Norsk navn: **Glansglattkrans**

Familie: Characeae – Kransalgefamilien

Artsbeskrivelse

Glansglattkrans *Nitella flexilis* er en svært variabel art. Planten kan bli opptil 30 cm lang og en stengeldiameter opp til 1 mm. Den er ikke kalkinnsatt og planten er derfor grønn (figur 1). Kransgrenene er enkle og todelte i enden og har encellete endesegmenter.

Glansglattkrans har begge kjønn på samme plante (monoik) (figur 2). De hunnlige formeringsorganene (oogoniene) er opptil 0,7 mm lange og sitter enkle eller flere sammen. De hannlige formeringsorganene (antheridiene) blir opptil 0,7 mm i diameter. Oosporene er mørkt brune til svarte.

Figur 2. Hunnlige og hannlige formeringsorganer sitter på samme plante hos glansglattkrans.
Foto: ©Anders Langangen.

Figur 1. Glansglattkrans *Nitella flexilis*. Habitus.
Foto: ©Jacek Urbaniak

Økologi

Glansglattkrans vokser i mange typer lokaliteter, både næringsfattige (oligotrofe) innsjøer til næringsrike (mesotrofe og eutrofe) innsjøer og elver, samt i brakkvann, men den er nok vanligst å finne i næringsfattige, svakt sure vannforekomster. I Nord-Norge er den også funnet i kalkrike innsjøer. Glansglattkrans er funnet ned to 2,5 m dyp.

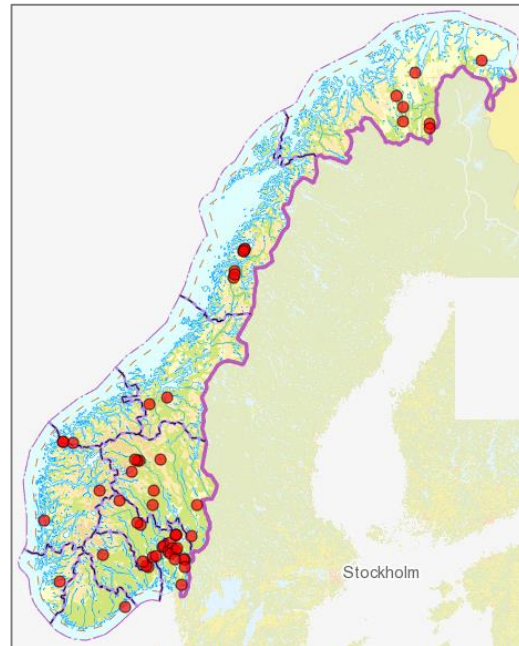
Glansglattkrans har modne formeringsorganer fra mai til september og modne, svarte oosporer fra juli.

Utbredelse

Glansglattkrans finnes spredt over hele landet, med hovedutbredelse i Sør-Norge (figur 3).

Også i Sverige finnes den spredt over hele landet, men med et nordlig og en sørlig hovedområde (www.artportalen.se). I Finland er den spredt i hele landet bortsett fra i de sørøstlige delene (Langangen m.fl. 2002). Den er vanlig i Danmark (Schou m.fl. 2017). Arten er vanlig i de fleste europeiske land (Corillion 1957). Ellers regnes glansglattkrans som en kosmopolitisk art med funn i Nord- og Sør-Amerika, Afrika og Asia (Schubert & Blindow 2003).

Figur 3. Utbredelse av glansglattkrans i Norge (artskart.no 15.10.2020). Bare belagte funn fra museene er inkludert.

Synonym

Chara flexilis L.

Rødlisterstatus

Glansglattkrans *Nitella flexilis* er vurdert som nær truet (NT) i Norge (Husa m.fl. 2021) på grunn av relativt liten utbredelse.

Hovedkjennetegn

Mattglattkrans kjennetegnes ved:

- Stengelen har ikke bark
- Kransgrenenes endesegmenter er encellet
- Begge kjønn på samme plante (monoik)

Forvekslingsarter

Glansglattkrans *Nitella flexilis* kan forveksles med mattglanskrans *N. opaca*, men glansglattkrans begge kjønn på samme plante (monoik) mens mattglanskrans har egne hann- og hunnplanter (dioik). Det er ikke mulig å skille sterile eksemplarer av de to artene. Disse plantene bør bestemmes til *Nitella flexilis* vel *opaca*.

Referanser

- Corillion, R. 1957. Les Charophycées de France et d 'Europe Occidentale. - Rennes: Imprimerie Bretonne.
- Direktoratsgruppa Vanndirektivet 2018. Veileder 02:2018. Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver.
- Husa V, Eilertsen M, Langangen A, Schneider S og Steen H (24.11.2021). Alger: Vurdering av glansglattkrans *Nitella flexilis* for Norge. Norsk rødliste for arter 2021. Artsdatabanken.
<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/22137>
- Langangen, A. 2005. Charophytes collected in Cos Clare (H9) and South-east Galway (H15) in 2003. *Irish Naturalists' Journal* 28: 151-158.
- Langangen, A. 2007. Kransalger og deres forekomst i Norge. Saeculum forlag.
- Langangen, A., Koistinen, M. & I. Blindow 2002. The charophytes of Finland. Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica 78: 17-48.
- Schou, J. C., Moeslund, B., Båstrup-Spohr, L., Sand-Jensen, K. 2017. Danmarks vandplanter. BFN's Forlag.
- Urbaniak, J., Gabka, M. 2014. Polish Charophytes. An illustrated Guide to Identification. UWP, Wroclaw.
- Schubert, H. & Blindow I. (Eds.) (2003). Charophyte of the Baltic Sea. *The Baltic Marine Biologists Publication* No. 19. Ruggell: A.R.G. Gantner Verlag.